

BORIS

MATEJ RUMANOVSKÝ

Voda dotiekla, falošný spev utíchol a Boris sčervenajúci od horúcej vody spokojne vyšiel z vane. Teraz, áno, až teraz, priatelia, sa preňho oficiálne začal nový deň. Znamená to asi toľko, že Boris intímne časti tela schová pod uterák a až do obeda bude po byte lietat polonahý, premýšľať a hľadať, do čoho by pichol. Ako by povedal klasik: Boris prepotľka deň.

Jedinou jeho povinnosťou je stihnúť skúšku s orchestrom o 15.00, po nej zájsť do krčmy a s pokriveným úsmevom ukončiť deň. Podľa predchádzajúcich písomných záznamov si určite viete domyslieť, čo tam bude robiť. Možno sa vám zdá, že Boris počas celého dňa nič nerobí, nič nestíha a len sa bezcieľne poneviera. Zabúdate však na jedno: pri jeho životnom tempe plynie čas oveľa rýchlejšie než vám. Sotva si stihne uvedomiť nový deň a hodiny už neúprosne odbíjajú jedenástu. Uznajte, čo sa dá robiť s takým dňom? Len ho prežiť a zabudnúť...

Bolo jasné, že Boris si dnes svoj zaľúlaný oblek a smradlavú košelu nestihne vyprať. Opäť sa bude musieť spoľahnúť na lacný dezodorant v kombinácii s mydlom – univerzálnym čističom a zároveň dezinfekciou. Nebudem pred vami tajiť, že po objavení tejto techniky nosil tú istú košelu často aj celý týždeň. Čo sa týka obleku a kravaty, tie si nemenil nikdy – iné totiž v šatníku nemal. Pravidelne si menil len spodky a každý tretí deň ponožky. Na tom mu záležalo kvôli náhodným známostiam. I keď, pravda, ak napokon došlo k vzájomnému styku (rozumejte: súložiu), aj tak sa o seba treli iba nahé telá a bolo

jedno, či Boris svoje spodky nosil deň alebo týždeň. Koniec koncov z krčmy páchli všetci rovnako, a aj keby sa niekto sprchoval rovno parfumom, dostal by sa zakrátko na rovnakú úroveň s tým, kto sa nesprhoval vôbec.

Preto mal Boris svoju krčmu tak rád. Krčma Lúčka. Žiadna umelá pretváarka, žiadne ilúzie, ktorými by naplnil predstavy iných, a nie svoje vlastné. Ale dosť o krčme. Veď tam bude čoskoro s kamarátom Dionýzom znova sedieť. Teraz bol Boris ešte vždy v kúpeľni a uterákom, ktorý si neskôr omotá okolo bokov, utieral svoj vlhký zadok. Uterák držal oboma rukami za protiahlé konce a striedavým potáhaním nahor a nadol ho trel o pokožku poliek, akoby ich leštil. Zvyškom tela zostal však takmer celý mokrý. Zakaždým sa utieral takto polovičato – ako keby nemal dostatok času. Pri prechádzkach po byte z neho potom stekala voda voľne na zem ako z kačky, ktorá práve vyšla z jazierka na breh.

Boris si omotal uterák okolo pása a voda z nôh pod ním pomaly vytvárala mláčku. Vtedy sa ešte raz zadíval do zrkadla, no vzápätí pohľad prudko odvrátil, akoby sám sebe nedokázal pozrieť do očí. Obrátil sa preto k bočnej stene a zbadal *miesto*, na ktoré dnes ešte ani nepomyslel. Niežeby naň zabudol, veď bolo dôležitou súčasťou jeho života. Od rána bol však zamestnaný toľkými vecami, že myslieť na čokoľvek iné bolo nemožné. V pomyslenej pyramíde potrieb sa ono *miesto* nachádzalo kdesi navrchu a Boris so svojimi rannými problémami naň ani len nedoviedel.

Ale akými problémami? Veď v podstate už žiadne nemal. Bol vyumývaný a vy-

spievaný, dalo by sa povedať, že dokonca i spokojný, čo zákonite do jeho života muselo vrátiť príjemnejšie chvíle. A naozaj – než by sa stihol opäť odvrátiť, spomienky spojené s tým zvláštnym kúskom steny ho zmrazili v čase.

Chýbala na ňom jedna z keramických kachličiek, ktorými bola inak obložená celá kúpeľňa. Namiesto nej sa tu ponúkal pohľad na jednu z ošúchaných tehli, ktoré mali zostať pred očami obyvateľov tejto bytovky navždy skryté. V čom však mohlo byť miesto bez kachličky také výnimočné, že sa Borisa pri pohľade naň zmocňovala príjemná nostalgia? Skôr než o miesto samotné šlo o spôsob, akým ho Boris využíval. Do tehly bolo v rade vyrytých niekoľko desiatok zvislých čiarok, ktoré nepravidelne a zdanlivo bezdôvodne oddeľovali väčšie medzery. Čiarok sem vyrýval Boris; aspoň takto zaznamenával svoj život. Vyrýval ich práve tým nožom, ktorým si pred chvíľou vyškraľoval z rany včelie žihadlo.

Dnes však žiadnu čiarku nepridal, čo znamenalo asi toľko, že jeho rozkoš bola toto ráno odkázaná iba na živé spomienky, bujnú predstavivosť a pevnú vôľu, ktorú spolu s útržkom toaletného papiera a ohorkom z cigarety (ešte stále voľne pohodeným na umývadle) odhodí do záchoda. Áno, zvislé čiarky vyjadrovali Borisove nezáväzné styky, ktoré sa rodili v krčme za stolom a ktoré boli dovedené do úspešného konca vklznutím do ženského tela na priestranných matracoch jeho posteľe.

Fascinujúce bolo, že okrem prvej čiarky spomínal Boris na všetky ostatné len ako na čiarky s konkrétnym číslom. Čiarka číslo trinásť (Tá plnoštíhla bruneta s nemalými prsami a pehavými lícami, predné zuby sa jej prekladali jeden cez druhý, no na kráse jej to skôr pridalo než ubralo, nosila okuliare, ktoré pri súložii spadli zo stolíka pri posteli, ráno Borisovi nahá uvarila čaj a on jej za to oblízal bradavku, pohladil plné stehná a poslal domov.), čiarka číslo dvadsaťdva (Vysoká anorektička, ktorej všetky tie diéty liezli trochu na mozog. Boris sa k nej preto správal veľmi odmerane a popravde si ani

veľmi nepamätal, ako sa ocitli u neho doma, spomínal si iba na jej plochú hrud, ktorá ho nemilo prekvapila podobnosťou s tou jeho, zadok mala celkom pevný, asi veľa športovala, ráno sa Boris v posteli zobudil sám s odkazom pri hlave: „Zavolaj mi...“ a pod tým bol uvedený telefón čiar-ky číslo dvadsaťdva, Boris nezavola, pa-pierik roztrhal a s rannou stolicou ho spláchol v záchode.) a tak ďalej a tak po-dobne. Každá čiarka predstavovala jednu známosť, žiadnej sa však (až na tú prvú, osudnú!) nikdy nespýtal na meno. Pamä-tal si tvár, pamätal si zadok, ňadrá, vlasy, ale nepoznal meno. Najväčšmi hrdý bol na čiarku číslo tridsaťštyri (Usmievavá ryšavka s plnými perami a výraznými modrými očami, ktoré na Borisa dozerajú pri známostiach s dievčatami podobnými čiarku číslo dvadsaťdva, líčne svaly a pod-bradok mala vytrénované od častého smiechu a človek jej tak ani nevedel od-hadnúť vek. Mohla mať pokojne viac ako Boris, čím by sa stala jeho je-dinou staršou ženou, zvyšok jej tela si takmer nepamätal; nad čiarkou sa vznášala len tvár dámy ako džin, a keď Bo-ris potreboval, nasadil ju na hlavu niektorej zo svojich ďalších známosti a pripevnil zozadu gumičkou ako škra-bošku na karnevale.) – to ona mu dnes dožičila ukojenie na diaľku. Aj po dvoch rokoch vyzerá (i keď vždy s iným telom, dnes s telom čiarky číslo trinásť) stále rovnako dobre a stále tak živo, akoby tu s ním naozaj bola.

Prečo to robil? Prečo sa žiadnej z tých dievčat nespýtal na meno a len ich vyu-žíval pre vlastné potešenie? Boli predsa ľudskými bytosťami hodnými lásky a uznania, nielen povrchnej súlože a za-buchnutia dverí za chrptom krátko po prebudení. Boris však veril, že pokiaľ nie-čo konkrétne nepomenuje, nemôže ho to zviazať ani urobiť nešťastným. Preto kaž-dé Borisovo žieňa, čo sa stratilo z dohľadu, prestalo automaticky existovať. Nemalo meno, ani nič konkrétne, čo by ho ešte spájalo s jeho životom. Navždy zostalo iba vyrytou čiarkou na stene reprezentujúcou jednorazový styk bez záväzkov.

„Čiarka je však tiež konkrétna,“ na-mietnete. Áno, ale na rozdiel od mien vyrytých hlboko v hlave má Boris nad čiarkami absolútnu moc. Môže ich ked-ykoľvek zmazať, zatrieť či prelepiť, prípad-ne ich fiktívne podoby využiť v stave nú-dze pre svoje osobné potešenie. Nikdy sa však nespoja so žiadnou konkrétnou emóciou. Borisov milostný život bol zvečnený v malom priestore ošúchanej tehly, ktorý stačilo prekryť jedinou kach-ličkou a v momente by celý zanikol.

Vlastne nie úplne celý. Prvú čiarku predsa poznal aj po mene. Ale tak veľmi by nechcel! Jeho prvá láska. A aj posled-ná. Tá ho zradila, podviedla, vytrhla mu srdce! Tak sa v nej sklamal... Čo sa dalo robiť – oprášil sa ako dnes ráno v parku a kráčal životom ďalej. Avšak už s vytrh-nutým srdcom a predsavzatím, že niečo podobné nikdy neurobí. Nebude milovať. Lebo ten, kto miluje, stráca, a jeho slo-

“

Nebude milovať. Lebo ten, kto miluje, stráca, a jeho sloboda a šťastie sa stávajú závislými od niekoho druhého.

boda a šťastie sa stávajú závislými od niekoho druhého. Od niekoho, koho sám nemôže ovplyvniť, a v momente, keď sa mu oddá, zrazí ho na kolená. Po tejto prvej čiarky – ktorej meno Boris poznal, no nahlas nevyslovoval – boli pre neho ženy už iba nástrojom na fyzické uspo-kojenie a vyplňanie voľných večerov. Bo-risa táto nepríjemná udalosť s čiarkou číslo jeden naveky navliekla do obleku mizogýna, o ktorom možno ani sám ne-vedel. Alebo vedel a už z neho nedokázal ani nechcel vystúpiť (stal sa totiž jeho novým ja, novým *slobodným* ja).

No čo ak by som na záver kapitoly na-písal, že ho do tohto obleku nenavliekla čiarka číslo jeden, ale jeho vlastná myseľ pošramotená emotívnym koncom? Čo z toho by bola skutočná, jediná pravda, a čo len pravdivosť ukrytá za prchavú okolnosť?

Ako iste viete, Boris dnes okrem karpín a tekutého chleba ešte nič nezjedol. Rozhodol sa teda, že výnimočne spojí raňajky s obedom a tým nevedomky obohatí slovenskú lexikológiu o nové slovíčko „rabad“.

Vyvediem vás však hneď na začiatku z omylu a dodám, že *rabad* nemá s prevza-tým a do slovenskej kultúry infiltrujúcim sa anglicizmom „brunch“ vskutku nič spoločné. Zatiaľ čo *brunch* približuje čas raňajok s časom obeda a nachádza prienik niekedy okolo desiatej hodiny dopoludnia, *rabad* raňajky úplne vynecháva a čas obe-da nijako zásadne nemení (bol práve čas obeda; niečo medzi dvanástou a druhou poobede). A tak je *rabad* zväčša výsledkom extrémne dlhého vyspávania alebo (ako v Borisovom prípade) neočakávaných okolností, v dôsledku ktorých človek na-priek vynaloženej snahe raňajky jednoducho nestihne.

Načo však toľko teórie? Bo-risa predsa sémantika ani tro-chu nezaujímal. Jediné, na čo dokázal v tejto chvíli myslieť, bol skuvíňajúci žalúdok, do ktorého čochvíľa malo spadnúť

niečo chutné a zdravé (minimálne v porov-naní s karpinami a pivom). A tak kráčal s huslami v puzdre v jednej ruke, so sakom v druhej a nehladel späť. Kráčal vpred a každým krokom sa približoval k svojej obľúbenej reštaurácii Jazmín. Mmm. Ta-mojší šéfkuchár mal v kuchyni už iste roz-pálenú panvicu, kam čochvíľa poukladá ingrediencie Borisovho budúceho obeda.

Púpavové stonky na mede. Tak znel názov dnešného menu, ktoré (možno prekvapivo, možno nie) pozostávalo z pú-pavových stoniek a medovej omáčky. Bo-ris celkom nerozumel voľbe týchto prí-sad, no do Jazmínu chodil už roky, s jedlom tu bol vždy spokojný, preto ani po dnešnom odvážnom experimente šéfkuchár jeho dôveru nestratil. Na znak vďaka ho vysmiaty muž s opášanou kuchyn-skou zásterou zasvätil do tajov prípravy tohto znamenitého pokrmu. >

Písanie knižky a varenie majú jedno spoločné: nezáleží na tom čo, ale ako. Teda ako pripravoval šéfkuchár púpavové stonky na mede? Údajne nepoužíval pri smažení vôbec olej a vystačil si len so šťavami, ktoré v sebe rastlina ukrývala – ako správne poznamenal, nebolo ich veľa. Panvicu preto rozpaloval na najjemnejšom plamienku, aby nebola príliš horúca, a následne na ňu v zástupe za sebou pinzetou ukladal naprieč prerezané stonky. Počkal štyridsaťdva sekúnd, potom stonky obrátil na druhú stranu a polial troma polievkovými lyžicami medu. Znova počkal, kým sa stonky úplne nevysušili a nezačali dymiť na celú reštauráciu. Potom postup zopakoval s ďalšími nachystanými stonkami tri- až štyrikrát, čo zodpovedalo jednej porcii pre hladného muža bez raňajok. Jedlo zákazníkovi podával na predhriatom tanieri a s púpavovým kvetom navrchu. Zákazníka upozornil, že kvet sa neje, a pokiaľ vycítil, že je to vhodné, zavtipkoval na tému jedenia rastlín. Odporúčaným pitím k pokrmu bola slaná voda.

„Môže byť!“ zvolal Boris rázne a s hladným výrazom nakukol do kuchyne. Šéfkuchár sa uklonil a odišiel presne tam. O chvíľu sa odtiaľ ozývalo už len veľmi jemné syčanie ako z čerstvo prepichnetej duše na bicykli, po čom v pravidelných intervaloch previeval reštauráciou kúdeľ šedastého dymu (na čo bol zákazník vopred upozornený). Než sa stačil Boris zasedieť na svojom mieste, šéfkuchár vybehol z kuchyne s kovovou táckou na dlani. Na tácke niesol tanier s teplým jedlom a pohár (slanej) vody. Hotový obed položil na okraj okrúhleho stola a zatočením vrchnej dosky ho presunul priamo pred Borisovo hladné telo.

Ó, áno, niečo som o tejto reštaurácii zabudol poznamenať. Podivné okrúhle stoly s otočnou doskou... Vyzerali takmer ako klavírne stoličky vo veľkom, no nemali v sebe závit, ale mechanizmus podobný kolesu na voze. Vďaka nemu sa doska mohla otáčať pokojne aj donekonečna. Zaujímavý vynález. Možno. V Bo-

risovi však tento stôl vyvolával zvláštny pocit pomínutelnosti. Čo v jednom momente považoval za vlastné miesto, nepatrným potočením mohlo hocikedy zmiznúť a patriť komukoľvek inému.

Ten stôl bol vlastne ako život – nikto tu nemal stále miesto. Otáčal sa dookola a bolo na každom, čo si z neho zoberie alebo kde sa na chvíľu zastaví. No v momente, keď nájde svoje miesto a spraví z neho *vlastné*, kruh sa znova pootočí a miesto zaberie niekto ďalší. Bez ohľadu na to, čo ten človek pred ním jedol, ako to jedol a či za svoje jedlo aspoň poďakoval.

“ Púpavové stonky na mede. Tak znel názov dnešného menu, ktoré (možno prekvapivo, možno nie) pozostávalo z púpavových stoniek a medovej omáčky.

Boris pozeral do taniera s púpavovými stonkami a rukou s nezahojeným štípancom pootáčal dosku stola naľavo, napravo. Premýšľal, či sa to jedlo pomíne rovnako ako včela, na ktorú už sám takmer zabudol. Mala predsa na svete tiež svoje nepopierateľné miesto. Bez nej by Boris dokonca ani nejedol to, čo jedol. Napriek tomu sa znenazdajky pomínula a on si vychutnával púpavové stonky v medovej omáčke. Okrem melancholickej spomienky, ktorá zas zmizne spolu s jedlom na tanieri, po včele už nič viac nezostalo. Taký bol (a je) život. Okrúhly a s tenkou špirálou naspodku.

Po výdatnom obede sa Boris presunul menej rezkým, no stále preňho príznačným krokom z reštaurácie Jazmín do nie veľmi vzdialenej koncertnej siene, v ktorej mával deň čo deň skúšku s celým orchestrom. Boris hrával prvé husle, čo ho celkom bavilo, mal predsa umenie rád, no od radosti z toho neskákal. Ako som už povedal: jeho otec bol hudobník, otec jeho otca bol hudobník... Boris bol

jednoducho z hudobníckej rodiny – jeho osud bol predznamenáný, vopred určený. Nemal si už z čoho vyberať ani čo hľadať, tak načo zbytočne plytváť životnou energiou a vzdorovito meniť svoj údel?

Vo chvíli, keď sa usadil medzi spoluhráčov a začal si z puzdra vyberať nástroj, odrazu čímsi pripomenul Matildu na prednáške z chémie, ktorá spolužiakom zaváňala cigaretovým puchom z krčmy. No a čo, aj Boris zaváňal všeličím možným. Na rozdiel od Matildy si to však on, Boris, mohol dovoliť. Bol predsa takmer najstarším členom orchestra. A aj keď ukrývať svoje skúsenosti a múdrosť za vek je mrzké, ostatní mu to tolerovali. (Pamätáte si ešte na naše porovnávanie veku so stavom mysle?) Nemal kvôli schátranému zovňajšku ani krčmovým puchom, čo šíril, žiadne výčitky. Okrem toho, aj keby sa dal do pucu, onedlho by bol beztak na tom rovnako, takže o čo ide?

Priebeh skúšky bol v podstate každý deň rovnaký: Boris a ďalší členovia orchestra skúšali Janáčkovu symfóniu, ktorú odohrali už toľkokrát, že si bez nej hádam nedokázali predstaviť vlastné bytie. Podaktorí možno áno, no pre Borisa (keďže tu bol zo všetkých najdlhšie) bola ako ten neviditeľný oblek, ktorý na sebe nosil od skončenia prvej nevydarenej známosti – nedokázal sa ho (jej) už zbaviť. Tá melódia mu znela v hlave vždy, keď na nič nemyslel, ergo znela mu v hlave prakticky stále. A ten zvuk dopĺňal obraz mávajúceho dirigenta, ktorý sa mu už neraz premietol aj do snov. Aaaah...

Deň čo deň skúšali so zborom rovnakú symfóniu, a to len kvôli jedinému polhodinovému vystúpeniu, na ktoré sa prídu pozrieť nanajvýš traja ľudia (traja muži či tri ženy?) so sprievodom. Ostatným bol Boris, celý orchestr a nakoniec aj Janáček úplne ukradnutý. No čo mohol robiť? Nebola by akákoľvek činnosť rovnako márna a absurdná? Samozrejme, mohol mať z nej potešenie aspoň on sám. O to predsa mnohým ľuďom ide. Nebola by však taká radosť len ilúziou, ktorú si

nanúti, aby v živote videl nejaký zmysel? Vyšší cieľ?

Kašľať na vyšší cieľ: Boris dohral posledný tón Janáčkovej skladby a spolu s ním a so spoluhráčom Dionýzom sa vzduchom preniesli do krčmy Lúčka, kde v opojení žien a alkoholických nápojov mali zabudnúť na trápenia života.

Rovnako ako Matildina obľúbená krčma nebola len krčmou (ale pri najmenšom obdivuhodným hosťincom s televíznym prijímačom), nebola ňou ani krčma Lúčka. Podľa oficiálnych záznamov a majiteľovho presvedčenia bola Lúčka predovšetkým klubom umelcov, čo sa medzi ľuďmi, ktorých touto nálepkou označila spoločnosť alebo aspoň oni sami, v podstate ujalo. Do Lúčky chodievali skutočne vo väčšej miere umelci. No i tí ju postupom času a so zvyšujúcim sa počtom návštev začali familiárne volať *krčma* Lúčka. Prípadne, a tento variant bol pre všetky dotknuté strany najprípustnejší, ju volali len Lúčka. Nech bolo tak či onak, vo výsledku to znamenalo asi toľko, že do Lúčky chodievali chľastať a vysedať *najmä* umelci.

Vnútri väčšinou nehrala žiadna hudba, no pravidelne niekto spoza stola na plné ústa spieval (pravda, nie vždy pieseň bola v súlade s majiteľovým politickým presvedčením – vtedy dotyčnému načapoval pivo na účet podniku, čo ho vo väčšine prípadov po zvyšok večera umlčalo). Hazardné hry sa v Lúčke striktno obmedzovali na mariáš a sedmu, ktorých pravidlá držal majiteľ v šuplíku pod barom, a tým vyriešil najmenej polovicu vyvolaných sporov. Predaj kusových cigariet bol zakázaný, čo v kapitálkach a s piatimi výkričníkmi hlásal oznam nalepený na výčapnom pulte. Pokiaľ ste sa však slušne spýtali, majiteľ vám jednoducho vždy s nejakou kamarátskou dohodou podsunul. Majiteľ bol pašák.

Áno, to bola Lúčka. Sem chodil Boris opelovať svoje kvietky. I keď tu bolo viac

buriny než skutočných kvietkov, vždy sa tu našli aspoň zo dve, zo tri sedmokrásky či nevädze. Len nie vždy ich našiel aj Boris (alebo ony Borisa?). V krčme ako táto musel byť človek pri nadväzovaní známosti so ženou rýchly. No je pravda, že väčšina zo stálych hostí bola ženatá, opitá alebo sa okúňala. Boris býval iba opitý, preto sa mu z času na čas podarilo dáku zväbiť.

Boris tu však dnes nesedel sám – po ľavej ruke mal spoluhráča Dionýza, ktorý navonok aj zvnútra pôsobil ako Borisov protipól. Jeden z nich mal vyzlečené sako, nezapravenú košeľu, povolenú kravatu a v ústach cigaretu, ktorú si slušne vypýtal od majiteľa. O koho išlo? Každý už vie, no napriek všetkým rozdielom ich predsa spájalo rovnaké pivo z tanku, ktoré je vraj najlepšie v celom kraji. Niektorí si na to potrpí, niektorí nie, hlava z neho bolí aj tak rovnako.

Pravidelní a veľavážení hostia ako Boris s Dionýzom mali v Lúčke už spravidla rezervované miesto pri vybranom stole. Výskumami, ale aj sedliackym rozumom sa dalo ľahko prísť na to, že nimi zvolené miesto malo v celej krčme najlepšiu strategickú polohu. Bez problémov bolo odtiaľ vidieť na výčap, teda objednanie ďalšieho piva bolo iba otázkou zdvihnutého ukazováka. Okrem toho netreba tiež opomenúť vzdialenosť od záchodov ukrytých hneď za rohom, vďaka čomu bol odchod na toaletu zväčša iba otázkou šikovnej otočky. Posledným a najdôležitejším dôvodom výberu tohto miesta bol priamy výhľad na prichádzajúceho hostia. A nielen to! Rovnako prichádzajúci hosť videl tiež tento stôl ako prvý, čo znamenalo, že na lapenie kvietka často stacil len široký úsmev a náznak, že sú pri stole voľné miesta (stôl bol pre šiestich ľudí, no nikdy tu nesedeli viac ako štyria). Na voľných sedadlách mali hudobníci položené saká či kabáty a na nich svoje sláčikové nástroje. Práve tie bývali často spúšťačom planých rozhovorov so ženami, ktoré nevyhnutne smerovali k rovnakému koncu: umelci im chceli vliezť pod sukňu či iný kus oblečenia skrývajúci pred svetom vždy tú istú trofej.

Je to možné? Akurát teraz vošla do Lúčky jedna taká. Jej opisom vás nebudem zdržiavať – veď si ju môžete predstaviť, ako sa vám zalúbi. Podstatné však bolo, že sa ľúbila Borisovi a svojimi mierami napĺňala všetky jeho fantázie a predstavy. Neuveriteľné. Čo tu robila žena ako ona? Umelkyňa?

Slečna sa pri vstupe obzerala po voľnom mieste, keď už Boris ceril zuby, no nemalo to význam. Naozaj hľadala len voľné miesto, ktoré však v podniku prepĺnenom štamgastmi nájsť nedokázala. Z jej postoja a zúfaleho pohľadu bolo však zrejmé, že je rozhodnutá v Lúčke nejaký čas pobudnúť. To všetkých prítomných náramne upokojilo. Najmä majiteľa (a Borisa), pretože si nakoniec sadla za bar a objednala si voľačo na pitie. Muzikanti z nej nespúšťali oči a plytkými rečami ju vťahovali do svojich životov.

Šokujúce bolo, že väčšmi o nej sníval Dionýz a Borisovi vravel, že by raz chcel mať takú manželku. Pochopiteľne, hovoril o jej výzore; to, čo sa ukrývalo pod peknou tvárou a dobre formovaným zovňajškom, nemohol predsa odnikadiaľ vidieť. Veľa sa dá síce určiť z tónu hlasu, mimiky, gestikulácie či zo slovnej zásoby, ktorými dotyčná disponovala, no z príchodu od dverí k baru sa dalo odporovať len pramálo. Dionýz sa preto obmedzil výlučne na vzhľad, ktorý v tejto chvíli považoval za hlavný predpoklad šťastného manželstva.

„Prečo hneď za manželku?“ reagoval Boris popudene na výpoveď zasnívaného kamaráta. „Načo robiť z dvoch jedno? Dvoch spájať do jedného zväzku, ktorý časom oboch omrzí...“ pokračoval.

Dionýz sa nad Borisovou výpoveďou zamyslel, no nemal na ňu argument, tak ako nemal argument na jeho nezapravenú košeľu, rozgajdanú kravatu na krku a vyzlečené sako prehodené cez stoličku.

„Predstav si ju ako knihu. Hemingwaya,“ vysvetľoval Boris, a pritom pozeral striedavo na slečnu a na Dionýza. „Pravda, mohol by si ho čítať stále dookola a hľadať v jeho textoch nové a nové významy, no po čase ťa aj tak omrzí a buď si chceš prečítať ďalších. Prousta, >

Musila, Brocha... Tomu sa jednoducho nevyhneš!“

„Počuj, Bee,“ oslovil Borisa priateľsky. Dobrí kamaráti ako Dionýz mu hovorili iba takto: Bee. Lepšie to znelo a s každým oslovením zároveň zostávala vo vzduchu visieť voľná slabika, ktorú mohol nahraďiť napríklad predložkou či ľubovoľným citoslovcom. „Aaaah,“ povzdychol, „načo ti je toľko slobody? Čo s ňou zamýšľaš? Ty sa snáď nechceš nikdy usadiť?“ kládol jednu otázku za druhou a potom si sám na všetky odpovedal rezolútnym: „Človek potrebuje pravidlá, inak ho spoločnosť zadupe.“

„Kamarát,“ oslovil Boris Dionýza neosobnou frázou. „To tie pravidlá človeka zadupú. Si snáď myslíš, že z človeka robia dospelého hypotéky, nešťastné manželky, nechcené deti a nezmyselná práca, ktorú musí robiť, aby si to všetko mohol dovoliť? Aby mohol byť dospelým? Pritom sám nestojí za nič a vo vnútri je už dávno mŕtvy.“

„Takže ty nič z toho nechceš? Manželku, deti...“

„Medzi nami,“ prerušil Dionýza, chytil ho za rameno a stíšeným hlasom a s hlavou naklonenou k tej jeho dodal: „Ak by som mal mať raz decko, radšej sa obesím.“

„Aaaah, Bee! Nie sú to potom rovnaké pravidlá, na ktoré sa len pozeráš z opačného brehu? Zatiaľ čo iných zabíja napĺňanie a dodržiavanie pravidiel, teba zas zabíja únik pred nimi. Nie je výsledok nakoniec rovnaký?“

„Nie, dokým človek vie, čo robí,“ odpovedal Boris trucovito. „Tak ako ja viem, že radšej ako pokračovať v tomto dialógu pôjdem za tou slečnou za pultom a pozvem ju na pohárik.“

„Nechoď tam, absolútna sloboda je pasca! Nemyslí na následky,“ rozprával Dionýz s podivným ustarostením a napätím. „Predstav si malé dieťa, ktorému by rodič nikdy nepovedal ‚nie‘. Jedlo by hlinu, strkalo by ruku do ohňa, vyliezlo by na balkón a skočilo dole!“

„Balkóny majú predsa dvere aj zábradlia...“ podotkol Boris ironizujúc.

„Veď to sú tie pravidlá, nerozumieš?“

„Pozri sa okolo seba,“ rozprával Boris

s rovnakým ironickým tónom. Dionýz sa ako poslušné šteňa skutočne poobzeral dookola, akoby tam niekde bolo ukryté riešenie jeho starostí. „Vidíš tu nejaké zábradlia?“ pokračoval. „Prečo by som si ich mal sám domýšľať, keď tu nie sú? A odopierať si možnosť opeliť tamten kvietok?“

„Nechoď tam,“ opakoval Dionýz už bez emočných výlevov či ďalších vysvetlení. Povedal to trochu ako varovanie spojené s neuchopiteľnou prosbou.

„Čo sa to s tebou deje?“ krútil Boris hlavou nad reakciami svojho kamaráta. „Ja predsa nejdem skákať zo žiadneho balkóna, ale len sa s niekým zoznámim.“ Vtom Boris vstal od stola a nehľadiac na Dionýza, odišiel k baru za ženou svojich fantázií.

“ Si snáď myslíš, že z človeka robia dospelého hypotéky, nešťastné manželky, nechcené deti a nezmyselná práca, ktorú musí robiť, aby si to všetko mohol dovoliť?”

Dionýz už neodpovedal, pretože vedel, že v tomto súboji prehral.

Boris pristúpil k barovému pultu, prisadol si k slečne a oslovil ju pozdravom tomuto miestu, ale i jeho osobe príznačným: „Čo pijete?“

Slečna sa netvárila prekvapene, že ju z miestnych niekto oslovil. V hlase jej, naopak, znelo tiché „konečne“. Pomaly otočila hlavu, pozrela na Borisa a bez náznamu súhlasu či nesúhlasu iba pyšne odvrkla: „Čo ja viem, čo napríklad koňak?“

„Koňak?“ spýtal sa Boris udivene. „Ale prosím vás, také tu my nepijeme,“ vysvetľoval a vzápätí navrhol: „Čo napríklad medovinu?“

„Medovinu? No tak dobre,“ súhlasila rezko, „ale po nej sa niekedy mením na zviera,“ zavtipkovala. Borisove fantázie siahali ďaleko za hranice možností.

„Vy a na zviera?“ spýtal sa so záujmom a od barmana objednal dva poháriky medoviny.

„Zviera predsa nemusí byť hneď tiger alebo medveď a predsa sa ho každý bojí.“

„Nesadneme si k stolu?“ vyslovil odvážne Boris prvú z dnešných ponúk a pohľadom naznačil smer, kde sa nachádzal stôl s najstrategickejšou polohou. „Skúsme, či sa vás aj ja budem báť,“ dodal trápne.

Slečna sa zatvárila neisto. Pozvánku chcela prijať, no nič o tomto človeku nevedela – sadnúť si s niekým za stôl, to už je nejaký záväzok. To je ako ísť s niekým cudzím na rande. No chcela práve toto? Popri rozmýšľaní nazerala poza Borisovo plece a hľadala za stolom záchytné body, ktorých by sa mohla pridržať a urobiť si o tomto človeku aspoň aký-taký obraz. Na stoličke uvidela pohodenné sako a puzdro na husle. „Umelec!“ pomyslela si. A krátko nato jeho návrh odsúhlasila. Od baru k stolu s najstrategickejšou polohou viedlo len pár krokov, no týchto pár krokov prekráčali Boris s neznámou slečnou, akoby už boli svoji.

Boris gavaliersky odsunul slečne stoličku, ponúkol jej miesto, a ako si sadala, vsunul stoličku opatrne pod jej zadok. Potom sa vrátil k baru, vzal pripravené poháriky s medovinou, položil ich na stôl a niekedy medzi rečou si so slečnou pripil na zdravie oboch. Husle so sakom nápadne odpratá na inú zo stoličiek (ak by si slečna danú skutočnosť ešte nevšimla), sadol si naproti nej, lakeť pravej ruky zapichol do stola, hlavu oprel o palec a ukazovák a zvodne, no nie silene sa zahľadel do slečniných očí. Bol taký omámený jej krásou, že si ani neuvedomoval všetky tie zvláštnosti, ktoré sa navôkol diali alebo už stali. Napočítal som minimálne dve.

Krátko po tom, ako sa obaja usadili za stôl a uprene na seba hľadeli, znenazdajky cez okno prenikli silné lúče slnka, ktoré Borisa úplne oslepili. Bolo to veľmi nepríjemné, takmer ako *déjà vu*. Boris však hneď nato vstal, prudkým mávnutím zatiahol vyblednutý šedý záves, a tým (opäť) zatienil niečo, v čom by možno iní hľadali symboliku. A čo tá druhá vec? Dionýz! Kam sa len podel?

„Povedzte,“ načal Boris zdvorilo akoby novú konverzáciu, „čo vás sem privádza?“

„Jó, viete,“ odpovedala slečna neisto a rukou si prehodila prameň vlasov cez pece, „celý deň behám po divadlách, vernisážach, literárnych čítačkách, no stále som nenašla program, ktorý by ma zaujal, dostal sa mi pod kožu!“ pokračovala dramaticky. „Som z toho už unavená a smádná,“ povzdychla, „preto som sem zašla - tu mi možno niekto poradí, čo by sa mi mohlo páčiť.“

„Ja sa ani nečudujem, že neviete nájsť to svoje,“ zmenil Boris tón hlasu, odrazu presiaknutý trpkosťou. „Dnes už celá kultúra stojí za hovno. Všetkým ide len o to, aby sa zapáčili a predali. A keď potom príde niekto s niečím, na čo nie sú zvyknutí...“ nedokončil vetu a odpil si radšej z piva.

„Nie je snáď dobré, keď sa druhým páči?“ spýtala sa slečna naivne.

Boris preglgol, zatváril sa kyslo, akoby pil pivo prvýkrát, a potom slečne rozpovedal príbeh: „Raz istý divadelný režisér zinscenoval jednu z najslávnejších drám G. B. Shawa,“ na moment prerušil rozpravu a položil slečne doplňujúcu otázku: „Poznáte G. B. Shawa?“

Slečna pokrútila hlavou.

„Nevadí, to teraz nie je podstatné,“ dľaň si dvakrát obtrel o bok košeľa a potom pokračoval. „Podstatné je, že písal dobré drámy, ktoré však nie vždy spĺňali predstavy verejnosti. Čo teda spravil režisér?“ spýtal sa a nečakal na odpoveď. „Otvorený koniec zmenil na gýčovitú rozuzlenie, ktoré očakávala väčšina publika!“

Slečna už-už išla niečo povedať, no Boris rozprával ďalej.

„Na premiéru predstavenia sa prišiel pozrieť aj sám Shaw, ktorému potom režisér na obhajobu toho znetvoreného konca povedal presne to - že by mu mal poďakovať, lebo vďaka nemu sa hra páči a predáva. A viete, čo mu na to odpovedal Shaw?“

Slečna znova pokrútila hlavou.

„Že ten koniec nestojí za nič a on by ho mal zastreliť.“

Slečna sa zachichotala ako malé dievčatko, ktoré potom odvrklo: „Ste prudký.“

„A vy ste krásna,“ vábil slečnu na sladké reči ako z gýčovitej úpravy akejsi hry (bol to ale pokrytec!). No slečna sa nechala (nechala), predsa to bolo to, čo chcela počuť. „Nie ja som prudký,“ reagoval na to isté inou odpoveďou, „umenie je prudké... a malo by byť. Nemalo by iba hovieť tomu, čo si každý myslí a chce myslieť.“ Vtom sa aj on sám zamyslel. „Koniec koncov to, že ste sem prišli, ste spravili veľmi dobre. V Lúčke nájdete viac kultúry ako v hocikajom tunajšom divadle či galérii. Pozrite tam,“ ukázal prstom na stôl oproti, „to je Miro, píše vraj celkom dobré básne. Vedľa neho sedí tiež spisovateľ, Paľo. Ten, ak sa nemýlim, píše romány,“ predstavoval niektorých zo štangastov a postupne prechádzal k tomu najdôležitejšiemu - k sebe. „My,“ jemným pohybom ukazováka mieril striedavo na seba a na svojho spolusediaceho kamaráta, keď tu si všimol (áno, až teraz, milí čitatelia), že Dionýz zmizol od stola. Boris sa však nechal zaskočiť. Pohybujúci ukazovák nahradil palcom, ktorý namieril do stredu svojej hrude, a množné číslo bez výčítiek nahradil jednotným. „Ja...“ (palec na hrud) „som tiež umelec. Hrám v sláčikovom orchestri prvé husle,“ dopovedal nie s prehnanou hrdosťou a s nezaujmom o Dionýzovu osobu. Jeho pivo ešte vždy stálo na stole, ibaže pena už načisto opadla. Jediné, čo sa s takým pivom dalo robiť, bolo vyliat ho do záchoda a spláchnuť.

„Teda ja milujem husle!“ chytila sa slečna Borisových slov ako úhor na predvarenú krevetku.

„Naozaj? A akú skladbu máte najradšej?“

„Ťažko vybrať jednu,“ neobratne skrývala svoju neznalosť. „Akú máte najradšej vy?“

„S orchestrom hrávame najčastejšie Janáčka,“ odpovedal Boris a pritom sa mu v mysli opäť vyjavila tá melódia a mávajúci dirigent.

„Teda Janáčko je aj môj obľúbený!“ zhíkla slečna nadšene.

Na to sa Boris len pousmial a povedal: „Tak môžeme ísť ku mne a ja vám jedného takého zahrám.“ (Nezahral; vzájomné klamstvá sa na seba lepili, ako sa lepia v predvolebnom období na steny kandidátske plagáty.) Nemal na čo čakať, úhor už dávno visel na háčiku. Bolo iba na Borisovi, kedy ho navijakom pritiahne a ladne odhodí do perín posteľe bytu na treťom poschodí.

„Tak poďme,“ neokúňala sa viac slečna.

A tak išli, kým Dionýzovo pivo stekalo potrubím do najbližšej kanalizácie. <

Ukážka z textu je výňatkom kapitola 5 - 8 zo štvrtej časti románu *Príbeh nekonečných koncov*, ktorá nesie názov *Boris*. Napísanie a vydanie diela podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia. Kniha je autorovým debutom a vychádza tento rok.

BIO-BIBLIOGRAFIA

Matej Rumanovský sa narodil v roku 1994 v Trenčíne. Vyštudoval žurnalistiku na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Popri štúdiu pôsobil v spravodajských médiách, potom v reklamných agentúrach. Od minulého roku pôsobí a tvorí aj pod umeleckým zoskupením Cult Creative. Dosiaľ publikoval

v literárnych časopisoch *Dotyky* a *Romboid*, v roku 2020 získal za svoju prózu druhé miesto v celoslovenskej literárnej súťaži Jozefa Braneckého. Pracuje na svojom prvom románe.